

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Snabbare processer enligt miljöbalken för att stärka det militära försvaret

Ert diarienummer KN2024/01391

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar att tillstyrka de föreslagna författningsändringarna och lämnar nedanstående synpunkter på promemorians förslag.

Övergripande synpunkt

Det finns ett stort behov av att stärka vårt militära försvar mot bakgrund av det instabila säkerhetspolitiska läget i Europa och i vårt närområde. Länsstyrelsen är införstådd i att förfarandet med vissa tillståndspliktiga verksamheter behöver påskyndas för att den militära övningsverksamheten ska kunna utökas i närtid. Vissa lättnader i det processuella miljöregelverket är därför nödvändiga ur ett beredningsperspektiv för de verksamheter och åtgärder som bedrivs av Försvarsmakten, Fortifikationsverket och Försvarets materielverk.

Skyndsam handläggning och resurser

Det anges i promemorian att ändringar sannolikt kommer att behöva anmälas för i stort sett samtliga skjutfält, flygflottiljer och militära flygplatser samt att nya verksamheter kan tillkomma. Dessa ärenden prövas normalt av miljöprövningsdelegationer inom länsstyrelserna respektive mark- och miljödomstolar. Det förutsätter att tillräckliga resurser och kompetens finns att tillgå hos både Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) och hos Regeringskansliet som kommer att involveras vid eventuell överprövning, eftersom frågorna som ska beslutas kan vara komplexa och kräva svåra avvägningar under tidspress.

FIHM ska enligt förslaget höra berörda remissinstanser exempelvis länsstyrelser, kommuner, räddningstjänsten, organisationer och enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken. FIHM ska inom två veckor förelägga den som gjort anmälan om eventuella kompletteringar vid behov. Exempelvis gäller för anmälan om ett nytt skjutfält som inte har tillstånd eller en anläggning för lagring eller annan hantering av kemiska produkter som inte har tillstånd att FIHM ska meddela sitt beslut senast 12 veckor från det att anmälan kom in.

Tidsfristen för hanteringen är snäv. Om ärendet är brådskande får tiden för yttrande dessutom begränsas enligt förslaget. Detta ställer dels krav på att underlaget är väl genomarbetat från verksamhetsutövaren. Det ställer samtidigt krav på att berörda remissinstanser snabbt prioriterar dessa ärenden för en skyndsam handläggning.

Författningsförslag 4 § avseende lagring av bränsle och hantering av kemiska produkter

Det föreslås att anmälningsplikt ska införas permanent i stället för tillståndsplikt både för nya anläggningar och för ändringar av anläggningar för hantering av bränsle och andra kemiska produkter. Skälet bedöms vara att utökad försvarsverksamhet leder till ökad drivmedelsförbrukning och lagring. Konsekvenserna bör utvecklas närmare i promemorian inför ett förslag på permanent anmälningsplikt.

Författningsförslag 9 § och 3 § avseende skjutfält

Förslaget innebär som huvudregel för flygplatser och bränslelagring, att FIHM vid handläggning av en sådan anmälan ska förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd, om FIHM finner att ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Detta ska dock enligt förslaget inte gälla skjutfält. Lämpligheten i att 9 § inte omfattar även 3 §, mot bakgrund av den generellt stora omgivningspåverkan som den typen av verksamhet medför, kan ifrågasätts.

Övrig synpunkt

Vid sidan av de förslag som framförs finns andra regler i miljöbalken som kan aktualiseras vid tillämpning av de föreslagna reglerna. Exempel på sådana regler gäller tillståndsplikt enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, om verksamheten eller åtgärden medför betydande påverkan på miljön i Natura 2000-områden. Exempelvis utgör många skjutfält (dock inte i Stockholms län) Natura 2000-områden. För att kunna bedöma risken att bryta mot förbud i artskyddsförordningen och därmed behovet av dispens eller skyddsåtgärder och anpassningar av verksamheten, behöver sökanden kunskap om vilka arter som förekommer på exempelvis ett skjutfält. När det kommer till inventeringar av groddjur, fladdermöss och fåglar så kan dessa bara utföras under vissa kortare delar av året samt att det oftast tar mer än ett år att ta fram tillräckligt kunskapsunderlag även vid god planering.

Länsstyrelsen bedömer att det kan krävas förändringar även i dessa avseenden för att de tidsvinster som promemorian syftar till ska uppnås.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande landshövding Claes Lindgren med handläggare Anna Bohlin som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Helene Munkner, beredskapsdirektör Mikael Jeppson, tillväxtdirektör Anna Conzen och miljödirektör Johanna Lindgren medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

alexandra.venander@regeringskansliet.se
jonathan.andersson@regeringskansliet.se